

དཔེ་ཚཱ་གས་གཙ་སྒྲིག་པ།
ཚཱ་གས་ཏུང་།

འིག་གནས་སྒྲིང་སྒྲོབས།

ཉི་པའོན།

བདག་དེ་ཚོ་གས།

ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།

བདག་དཔེ་ཚོགས།

རིག་གནས་ཉིང་ཉིང་བས།

ཉི་མོ་ལྷོ་ལྷོ་བས།

ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་ཚོགས་ཁང་།

དཔེ་ཚུགས་གཙུག་ལྷན་ཁག་གི་སྒྲིག་པ། བཟ་ཁྱུལ།
 ཚུལ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་པ། གྲང་རྩུང་མིང་།
 དེབ་གཞིའི་བཟོ་འགྲུལ་པ། བཟ་ཁྱུལ།

བདག་དཔེ་ཚུགས།
 རིག་གནས་སྒྲིང་སྒྲུབས།
 ཉེ་གཞིན་གྱིས་བཅུམས།

དཔེ་ཚུན།	ཡུན་ནན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་།
འགྲམས་ཁྱེལ།	
ཡར་འདེབས།	ཐི་ལིང་མི་རིགས་ཡར་ཁང་།
དབ་ཆད།	850mm×1168mm 1/32
དཔར་ཤོག	9.5
མིག་གྲངས།	ཁྱི19
ཡར་ཐེངས།	2005ལོའི་ཟླ1པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
དཔར་ཐེངས།	2005ལོའི་ཟླ1པར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་དཔར།
དཔར་གྲངས།	1—2 000
དཔེ་རྒྱགས།	ISBN 7—5367—3102—7/G • 651
ཕྱི་ཤོང་།	སྒྲིང་14.00

ཡར་དབང་འདི་གར་ཡོད་པས་ཡར་བསྐྱས་བརྒྱབ་ན་ཁྱིམས་ཆད་མོག
 (སྐག་རོས་ཆད་ནོར་སྒྲིག་སྐྱུན་གང་རུང་ཡོད་ཆེ་པར་ཁང་ལ་བྲི་གཏུག་བྱ)

本 我 丛 书
文 化 精 神
——论创新的文化精神
彭毛扎西 著

丛书主编 扎 加
责任编辑 张东平
封面设计 扎 加

出 发	版 行	云南民族出版社出版发行 (昆明市环城西路170号 邮编:650032) http://WWW.ynbook.com ynbook@vip.163.com
印 开	刷 本	西宁民族印刷厂
印 字	张 数	850mm×1168mm 1/32
版 次	次 数	9.5
印 次	次 数	190千
印 数	次 数	2005年1月第1版
书 号	号 数	2005年1月第1次印刷
定 价	价 值	1—2 000
		ISBN 7—5367—3102—7/G·651
		14.00元

版权所有 翻印必究
(书中如有缺页、错页及倒装请与印刷厂联系)

ལམ་གྱི་བདེན་པ།

——《བདག་དཔེ་ཆོགས་》ཀྱི་སྒྲོན་འགྲེལ་ཆབ་ཏུ་བྲིས་པ།

གཅིག

དེ་ཡང་། རིང་ཕྱི་ལྷན་ལྷན་འཇགས་པའི་“ཤེས་ཚོངས་ཀྱི་ཤོག་རྩེ”
དུ། མི་ནམས་སོས་དལ་བག་ཡངས་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཆོ།

“ཉག་བརྟན་གྱི་རི་པོ”ལེ་དབར་གྱི་ཡི་བར་དུ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཉལ་ཉེ།
ཡན་ལག་ཚུགས་མཆམས་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱངས།

“ཤེས་རིག་གི་ཕྱི་ལྷན་”ཕན་བྱ་མི་ལ་སྤྱོད་གི་གཙང་རྩེ་རིང་མ་ཡི་
ཟབས་ནས་འཇུག་ཞིང་ཕྱི་ལྷན་དལ་གྱིས་བཟུང།

གང་དེ་“འདས་པའི་ལྷན་པོ”མཐོན་པོའི་ཆེ་མོ་ནས་བབས་ཤིང་། “མ་
འོངས་ཀྱི་ཉེ་གསེང་”མཐོན་པོའི་མངལ་སྐྱབས་སུ་བཅུ།

དེ་ལ་བྱ་བས་ལང་ལོང་འཕྱར་བའི་གཙང་པོའི་འཛོ་སྒྲིག་མེད་ནའང་།
བརྟན་གཡོ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་སྒྲོང་བའི་མ་མ་ཉིད་དུ་
སྐྱར།

ཉི་མ་རུབ་པའི་ས་སྒྲིས་ལ། འགྲེང་དུད་ཡོད་ཀྱི་བརྟན་བས་རྩམས་
ཤིང་དུན་རིག་བྲལ་བའི་སྒྲིས་ཀྱིས་དུས་འདུང་འོ།

“ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཆོ་ཉིན་མཆོན་སོག་ཐག་ཏུ་སྐྱོན་ནག་གི་སྐྱུ་བྱུར་ལ་
ཡིབས་ནས། རྒྱགས་མཐའ་བྲལ་བའི་རོ་མཆར་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིང་སྒྲིག་

ཁོང་ཚོས་བྱ་རབས་ཚ་རྒྱད་ནམས་ལ་གཏམ་རྒྱད་ཡང་ཡང་གསུངས་
ནའང་། དེ་དག་གཏམ་རྒྱད་ལ་ཉན་པ་ལས་རི་ལས་བདུས་པའི་དེའུ་ལ་
དགའ།

ཁོང་ཚོས་ནམ་ཡང་མེད་བཅུ་པའི་རག་བཞིན་ལྷབ་ལྷེབ་སྒྲ་ནའང་།
ཁོང་ཚོའི་གསུང་ནི་མི་ལོ་1000གི་ཡར་ཐོན་གྱི་ཡབ་མེས་ནམས་ལས་བརྒྱད་དེ་
འོངས་པས། བཀར་བཏགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་གསུང་བཞིན་ཅི།

“ཤེས་ཚོངས་ཀྱི་ཤོག་རོང”ཏུ། གནའ་པོའི་སྲོལ་རྒྱན་ཡོད་རྒྱ་ཚད་མ་
ཉིད་ཏུ་བཀྱར་ཞིང་། སུ་ཞིག་ཡབ་མེས་ནམས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་གྲོལ་ན། དེ་
ཉིད་ཚུལ་དང་ལན་པ་ནམས་ཀྱིས་མ་རངས་ངན་དམོན་བྱ་བའི་གཞི་ཏུ་འགྱུར།

དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ཚོའི་འཆོ་བ་ཉིང་འཇགས་སུ་འདུག

ཡན་ནའང་། ཁོ་ཚོ་ཉག་ཏུ་མེམས་ཁྲལ་གྱིས་ནོན་ཏེ། ཤིང་འབྲས་ཀྱི་
བཤོ་སྒལ་མ་ལོན་ན་ཅི་ལྟར་བྱ་ཡང་ཟེར།

ས་རུབ་ལ་ཉེ་དུས། མི་ནམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་སྤང་གང་དུ་འང་མགོ་མཐུག་
མེད་པའི་གཏམ་རྒྱད་གང་མང་སྤིང་གིན་འདུག དེ་ནི་དོགས་སྒྲོང་པ་དག་གི་
གཏམ་རྒྱད་རྒྱང་རྒྱང་རེད།

ཁོ་ཚོ་རྒྱང་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་ཕྱིར་འཕྱར་མེད་པར་གྱུར།

ཁ་ཤིང་དགྲང་ལ་བྱུག་པའི་རི་རྩེར་འགོ་འདོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ཐོག་ཉེ།
གཡང་གཟར་བྲག་རིའི་འདབས་རོལ་ཏུ་ཁོ་ཚོའི་རུས་གོང་གིས་བཀང་འདུག

ལ་རྒྱ་འགྲོས་ཀྱིས་ཕྱིན། དུས་བཞི་རེས་ཀྱིས་འཁོར།

རྩིང་རྒྱ་ལྟར་ཉིང་འཇགས་པའི་“ཤེས་ཚོངས་ཀྱི་ཤོག་རོང”ཏུ། མི་
ནམས་སྤར་བཞིན་སོས་དལ་བག་ཡངས་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཆོ།

.....

མི་ཞིག་ཐུན་ནག་ཁོད་ནས་སྒོ་བྱར་དུ་སྒྲིབས།

ལྷས་པོར་མ་ཁ་བྲངས་མེད་ཀྱིས་བཏབ་ཅིང་ཁྲག་གི་རྒྱ་རྒྱུ་རིང་ནས་
རིང་དུ་འབྲེན།

ཁོ་པ་བརྟམ་འཆོས་ཀྱིས་བཤོད་བཤོད་མཐར། ལྷ་ཡི་སྒྲིལ་བུའི་སྒོ་
རྒྱང་། དྲན་མེད་བརྒྱལ།

འཇིགས་དུང་གི་མཆན་མོར། འོད་ཚུང་སྒྲོན་མེའི་རམ་འདེགས་འོག
ལྷ་ཡི་སྒྲིལ་བུར་བསྐྱར་ཏེ་བསྟལ།

“ཁོ་སྒྲིབས་བྱུང་” སང་ནངས་མོད་ལྷེ་མི་ཀྱན་གྱིས་ཤེས།

ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ས་འཆང་ཁ་ཤིག་ཤིག་གིས་འོངས་ནས་མགོ་བོ་ཏ་དུ་
བཞིན་དུ་གཡུག། ཁོ་ཆོས་མཚུག་འབྲས་འདི་འདྲ་འབྱུང་དེས་པའི་ཁོ་ཐག་
ཐར་ནས་བཅད་འདུག།

རི་ཆེན་ཡ་རོལ་སྒྲིན་འདོད་ཀྱི་མི་བྱ་དག་རང་རྒྱལ་རང་ཉི་དང་རང་
ཉེས་རང་འཁྱུར་གྱི་ལས་ལས་ག་ལ་ཐར།

མི་ལྷེའི་བྱར་ལོགས་སུ། “ཤེས་ཡོན་རྒན་པོ”ཆོས་ཀྱང་དབྱུགས་རིང་
ནར་ནར་དུ་འབྱེན་བཞིན་པའི་ཚུན་ལ་ལྷིགས་སྐད་གཏོང་།

ཁོང་ཆོས་རྒྱུ་བཅུགས་ཏེ་སྒྲུག་ལ་སྐྱོར་བ་མེད་ཡང་། ཁྱིམ་སྒྲུགས་
ནི་ཁྱིམ་སྒྲུགས་རང་རེད།

མི་འདི་“ཤེས་ཡོན་རྒན་པོ”ཆོས་སྒྲུགས་དགོངས་དང་འགལ་བས་ལྷིག་
ཉེས་ཤིན་དུ་ཆེ།

མས་སྐྱོན་མོས་པ་ན་ཅི་བྱས་ལ་འདྲི་གཙོད་གཏོང་།

ཁོང་ཚོས་ཀྱང་ཉེས་ཆད་ཡང་མི་གཙད་པའི་བཟོ་སྟོན།

ཁོང་ཚོས་ཁོ་པའི་ཨ་མའི་སྐུ་བས་ཕེའི་མིག་འབྲས་མཐོང་གི་འདུག་ཅིང་།
མ་ཟད་ལོ་རྒྱུ་ལ་ཕྱི་ལོ་ལ་ཁོང་མ་མཐོང་གི་འདུག་ཅིང་།
དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ལ་འདུག་

“ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཆོས་བྱིམ་ས་གཙོད་ལ་ལྟ་སྤྱལ་བྱེད།

ཁོ་པ་བསྐྱེད་སྤྲོམ་ཆུང་མེད་ཀྱིས་མཉན་ཞིག་ལུས་པོ་འོ་སྒྲོལ་པ་རྒྱལ་ས་
ཡོངས་ལྷ་ཟད་ནང་། “ཕན་པ”རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ལྷ་ཕ་ཁོ་པ་ཟེར།

ཁོང་ཚོས་སྤྱོད་བཀའ་ཅན་པའི་བཀའ་ཕབ་ཀྱང་ཁོས་ངག་མ་བསྐྱམས།

“ང་ལ་ཉོན་” ཁོས་སྐད་ཀྱགས་དམའ་མོས། “ང་ལ་ཉོན། མྱེང་རྩས་
 མྱེད་ཅིག ང་ནི་རི་བོའི་པ་རྩ་ནས་ཐོན། ངས་ནི་ང་མཚར་ཆེ་བའི་ས་
 བཞིར་རྒྱང་པ་སྤྱོད་ཅུང་། རིགས་རྩས་གཏུང་རྒྱང་གཞན་ལ་ལག་པས་རིག་
 ཅུང་། མཛོས་ལྷག་ལྷལ་སྤྱོད་སྤྱིད་པོ་མིག་གིས་ལུང་མཐོང་ཅུང་།

“ཤར་ལྷོ་རྒྱལ་བྱང་གང་ལ་བརྟམས་ཀྱང་དུས་ལོ་ལོན་པའི་རི་རྒྱད་ཀྱི་གྲིབ་

གཟུགས་ཅམ་ལས་མ་མཐོང་།

“ངས་རི་བོའི་པ་རོལ་ན་ཅི་ཡོད་ཀྱི་དྲི་བ་དྲིས་ཐེངས་རེར། བ་ལགས་
འཇིགས་ཤིང་མགོ་བོ་འཕྱེད་ཏུ་གཡུག་བཞེན་སྐད་སྒྲ་མ་མཐོ་བེར། ངས་རྒྱ་
མ་ཕུ་འདྲེད་ཏུ་དྲིས་ཆོ། ཁོང་གིས་ང་རང་བྲག་གཡང་མཐོན་བོའི་ཉེ་ལོགས་
སྤྲིད་དེ། ལྟ་དང་ལས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་ལ་གྲོལ་མཁན་དག་གི་ཁྲུས་གོང་ལ་ལྟ་
ཏུ་བཅུག

“ངས་འདི་ནི་རྩུན་ཏེ། ལྟ་དང་ལས་དབང་གི་དཔལ་ངར་ཅན་ལ་
དགའ་འོ་ ཞེས་ཏུ་སྤྲོད། ‘ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ་’སྐབས་ཏེ་རྩོམ་རྒྱུ་ལྟར་
བསྒྲགས། ལྟ་དང་ལས་ཀྱི་བྱུགས་བསྐྱེད་ལས་འདི་སྤྲང་གི་ཆོས་ཀྱན་བྱང་།
ཡབ་ལྔ་མེས་ཆོའི་རྒྱུ་རྩལ་ལས་སྤྲོད་རྩོམ་འདིའི་སྤྲོད་ཆོགས་དང་། མ་ཉིག
ཤིང་འབྲིས། ཉ་ལྟ་སྤྲོད་བསྐྱེད་དེ་ཏུ་ཆོ་ལ་དབང་བར་བྱས། ལྟ་མིན་
ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡིས་བདག་བྱེད་པས་ན་རི་པོ་པ་རོལ་གྱི་ནམ་པ་གའང་མི་བྱས་
ཅི་ལྟར་ཤེས། བསྐྱལ་པ་འཇིག་ཏུས་ཀྱང་ཤེས་མི་སྤྲིད་ཅེས་གསུངས་བྱུང་།

“ཁོང་ཆོས་ཉིག་ཏུ་ཁ་ལབ་ལྟར་ཤིབ་སྒྲ་བར་མ་བཟད་རྩུན་ཡང་བཤད།
ཁོང་ཆོས་ང་ལ་རྩུན་ལབ་པ་ནང་བཞེན་ཁྱོད་ཆོའང་རྩུན་གྱིས་མགོ་བསྟོར།

“རི་བོའི་པ་རོལ་ན་སྤྲོད་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ་མགོ་བོའི་རྩུ་ཐང་ཕུ་མེད་པ་འདུག་
པར་མ་བཟད། ཏུ་ཆོ་དང་འདྲ་བའི་ཤ་བྲག་ལྟས་ཅན་གྱི་ཕོ་མོ་གང་མང་འདུག་
ལོ་རྩེ་བརྒྱ་སྟོང་གི་སྤྲོད་ལ་བཞེངས་པའི་བརྒྱུད་ཆགས་མཛེས་སྤྲོད་ལྟར་པའི་
སྤྲོད་ཁྱོད་ཡང་འདུག

“ངས་མཚར་སྤྲོད་ལྟར་པའི་བྱིས་གཞིས་གསར་པ་རྟེན་ཡོད། ཀྱན་
ནས་ལོགས་པའི་འཆོ་བའི་མདུན་ལས་ཡང་མཐོང་ཡོད། ངའི་རྩོམ་སྤྲོད་

འཕྲངས་དང་། ཁྱོད་ཚོ་ཁྱིད་ནས་བདེ་ལྡན་གྱི་ཡུལ་དེར་འགྲོ།

“ས་གང་ལ་ཕྱིན་ཀྱང་། ལྷ་ཆེན་པོའི་འཇུག་ཁལ་ནི་ཀྱན་ལ་རིས་མེད་
ཏུ་སྒྲོན་ནོ”

.....

ཁོའི་བཤད་གཏམ་རྒྱུ་གས་པ་ན། མི་ཚོ་གས་འདི་གས་སྤང་གིས་སྐད་
ཅར་བརྒྱབ། “སྒྲོན་གཏམ། མི་བཤད་ཀྱང་བཤད། མི་འདིས་ལྷ་དང་ལས་
དབང་བྱུང་བུ་གསེད་གི་འདུག བཀའ་ཆད་ནན་མོ་གཙང་འོས། བཏུད་ཀྱི་
གི་བ་མཐོལ་བའི་སྒྲིང་ཁམས་ཆེན་པོ་ཁྱོད། ལ་ངོ་སྤྱང་གི་ཡབ་མེས་ཀྱི་བཀའ་
ཁྲིམས་ལས་འདའ་ན། སྒྲོག་ཐོག་གཏོང་ངོ”ཞེས་“ཤེས་ཡོན་ཀླན་པོས”དེ་
སྐད་སྒྲུབ།

ཁོ་ཚོས་ངོ་བའི་མཚོན་ཆ་བསྐྱམས།

ཁོ་པ་ལྷ་ལམ་དུ་བཏང་ངོ་།།

ཡབ་མེས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་ཕྱོལ་མཁན་དག་ལ་ཐ་ཆོག་སྒྲོག་པའི་དན་
ཉགས་སྒྲུ། ཁོ་ཚོས་ཁོ་པའི་བེམ་པོ་བྲག་གཡང་དུ་བརྒྱུད།

.....

ཐུས་སྒྲུ། ཡུལ་དེར་ཐན་སྒྲོན་ཆེན་པོ་བྱུང་། “ཤེས་རིག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་”ལུ་
མགོ་ནས་སྐྱམ། བོད་སྐྱེལ་ས་ཐང་སྐྱམ་གཏུང་གིས་ཤི ཞིང་ས་ཡོད་ཀྱི་
ཆ་གཏུང་གིས་བཙམ། “ཤེས་རྒྱུངས་ཀྱི་སྒྲོག་རྒྱུང་”སྐྱ་ན་མེད་པའི་བཀྲེས་
སྐྱེལ་གྱིས་མནར་ཏེ་སྐྱེལ།

འོན་ཀྱང་། “ཤེས་ཡོན་ཀླན་པོ”ཆོད་དུང་ཡིད་མ་ཆད། ཁོང་ཚོས་
ལུང་བསྐྱན་པ། གསུང་རབ་ལྟར་ན་གང་ཞིང་ཟག་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་

ཉིད་རེད་ཅེས་གསུངས། ཡིན་ཀྱང་། ཁོང་ཚོ་ཀས་ཤིང་འཁོགས་པས་ཁ་
ཟས་ཟུན་སྒྲིལ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཚོག་འདུག

.....

དགུན་ཁ་སྒྲིབས་བྱུང་།
ཤྱང་ལྡེ་ནི་མི་མེད་ཁང་སྟོངས་སུ་འབྱུར་ལ་ཉེ།
སྒྲིབས་ལེགས་སུ་སྒྲིག་ཐར་བྱུང་བ་ན་མས་གྱི་གསོན་རེ་ཉག་གཅིག་ནི་རི་
བའི་པ་རོལ་ཏུ་བཀལ་རྒྱ་དེ་རེད།

འོན་ཀྱང་། ཡབ་མེས་གྱིས་བཀའ་རྒྱ་མཛད་ཡོད་པས།
ཁྱིམ་ལས་འདའ་མཁན་མ་བྱུང་།

.....

མཚན་མོ་ཞིག་ལ། དྲག་པོའི་ཟིང་འཁྲུག་ལངས་སོང་།
རེ་ཐག་ཆད་པས་མི་ན་མས་ལ་དཔའ་ངར་སྐྱེས་བྱུང་། ད་ནས་བབྱང་
ཁོ་ཚོ་འཇིགས་པ་མེད་ཅིང་སྤྱིང་འཇགས་སུ་སྟོན་ཐབས་བྲལ།
“ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཚོས་བྱས་མེད་ཀྱི་སྐོལ་གཏམ་གཏོང་།

ཁོང་ཚོར་ཁ་ཡ་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་བས་སྐྱུག་ཡུས་ཁོ་ན་རྒྱུད་ཅིང་། བྱ་
ཚ་ན་མས་གྱིས་དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱས་ཞེས་སྒྲེ་སྐྱགས་འདོན། འོན་ཀྱང་།
ཤྱང་ལྡེ་ནས་ཆེས་མཐའ་མཐུག་གི་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ་དེ་ཡང་འབྲལ་བར་སྔོན་
པ་ན། ཁོང་ཚོས་སྐྱུན་བཀག་ནས་ཁོང་ཚོ་འབྲིད་དགོས་ཞེས་བཅན་ཚུགས་
བྱས།

གར་འགྲོ་གཏོལ་མེད་ཀྱི་ཡུལ་བྱོལ་དེ་ལྟར་འགོ་བཅམས།

.....

དེའི་“ཡུལ་བྱུལ་བ་”མྱིར་འབྱོར་བ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་པའི་
ལ་ཞིག་རེད། ཁོས་བཟུང་བའི་རི་བོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བཞུད་སའི་ལམ་ཉགས་
ཆེད་རྒྱའི་ལས་སྒྲུ་མོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན།

མི་བྱ་བྱི་ཉམས་མཁུ་པོ་བཟེས་སྐྱམ་གྱིས་ཤི་ཚར་བའི་མཐའ། ད་གཞིང་
ལམ་ཉགས་རྟེན་བྱུང་། ཞིབ་ཚགས་གཟབ་ནན་གྱི་ལམ་བྱ་གསར་གཏོང་
མཁུ་དེས། རྒྱལ་པོའི་ནགས་ཚལ་དང་མུ་མེད་མྱེ་ཐང་གང་ལའང་ལམ་
ཉགས་གསལ་པོ་བརྒྱབ་འདུག

དེ་ནས་བཟུང་། བསྟོན་ལམ་དུ་དཀར་སྟེག་ཅི་ཡང་མེད།

གོམ་པ་རེ་རེ་བཞིན། མི་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ནགས་དང་དེ་མིན་ལྟར་
ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པའི་ས་གནི་གསར་པར་འཁྱོད།

མི་རྒྱལ་སྤྱོད་བཟུང་ཅིང་ཡན་ཚུན་ལ་ཅིང་ཏེ་སྤྱོད།

“ཁོ་འགྲིག་འདུག ཁོ་ལོ་མེད། ‘ཤེས་ཡོན་ཆུན་པོ་’མོ་གཞི་ནས་
འཇུག་ས་འདུག.....”

“ཁོས་བཤད་པ་བདེན་འདུག ‘ཤེས་ཡོན་གན་པོ་’ མོས་རྒྱན་ཐུང་།
.....”

“ཁོ་པའི་ལེན་རྟོ་བྲག་གཡང་དུ་བསྐྱར་ནས་ཙག་བཟེར་བྱའི་ཁྲོད་ན་
དཀར་ལྗུག་མུང་མོད། ‘ཤེས་ཡོན་ཅན་པོ་’ཆོ་ཤིང་རྟ་ལ་བཞད་དེ་གནའ་
པའི་ལྷན་ཆོག་ལྟར་ཁྱིད་ལྟར་བསྐྱོད་པར་ཕྱད་.....”

“ཁོས་ཁྱ་ཚོ་བུ་ལྟ་བུ་ལས་ནའང་། ཁྱ་ཚོས་དེ་ལས་ཐོག་མེ་ཁོ་བསད་སྟེ་
.....”

“ཁྱ་ཚོ་མགོང་འགྱུད་སྒྲིལ་པ་.....”

ཤིང་རྩ་ལས་བབས། རྣོ་ལུག་དེད་ནས་རྩ་སར་ཕྱིན། ཁོ་ཚོས་ཁང་
པ་བཅིག་ཤིང་ས་ཚོད་བརྒྱལ། བདེ་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་རྩ་ནས་ཡུན་རིང་
འགོར།

.....

ལོ་དུ་མའི་རྗེས་སུ། མི་རྒྱལ་གྱིས་དཔལ་མཛད་ས་ལྷན་པའི་ལམ་གྱི་
གསར་གཏོད་མཁན་དེ་“མཛད་ས་མི་གན་པོ”ཡི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་ཁང་
ཚོམས་སུ་འབྲུག་གྱུར་ཐག་བཅད།

གཟི་ཉམས་ཆེ་བའི་རུ་དཔུང་དབེན་འཇགས་ཀྱི་ཤོག་རིང་དུ་སྒྱུད། ཁོ་
ཚོ་ལམ་གྱི་གསར་གཏོད་མཁན་གྱི་ལམ་རྩི་བསྐྱར་སར་འཕྱོར་དུས། ཐེམ་རྩི
མཛོང་བ་མིག་ལམ་དུ་མ་ཐུར།

འཕར་སྒྱུར་གིས་བྱུང་ཁྱད་ཀྱིས་

དེ་བས། རི་འདབས་སུ་རྩི་རིང་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་བཞེངས། (ད་ལྟ་ས་
དེར་ཐུར་བཤོད་གཞུང་ལམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལས་འབྲུག) རྩི་རིང་རོས་སུ་
གསར་གཏོད་མཁན་གྱི་མཚན་བཤོད་ཅིང་། བཀའ་བྲིན་སྒྲིང་ལ་བཅངས་
པའི་ཕྱི་རབས་པ་ཞིག་གིས་བཞེངས་ཚུལ་བྱིས་འབྲུག

གསར་གཏོད་པ་དེས། ཤེས་ཚོངས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱུ་ནག་གི་
འཇིགས་དངངས་ལ་ཐོག་མར་སྐྱོལ་ཞིང་།

གསར་གཏོད་པ་དེས། མི་རྒྱལ་གྱི་བདེ་སྲིད་རང་དབང་གི་རྒྱལ་ས་ལ་
མངོན་པར་བྱིད་དོ།

.....

ང་ཚོས་འདས་དང་མ་འོངས་གང་ལའང་སྒྱུ་གར་མི་འབྲུང་བའི་སྒྲོན་

འདུན་འཆའ་ལོ།

འགྲོ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་རིང་བའི་གཏམ་རྒྱུད་འདི་ནི། ཡ་རིའི་ཚོམ་
མཁན་རྒྱན་ལུན་གྱི་«འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བཅིངས་འགྲོལ»^① ཞེས་པའི་
དཔེ་དེབ་ཀྱི་ཚན་འགྲོའི་གཏམ་རེད།

ཁོ་ཐོས་འདི་ནས། སློག་པོར་ཤེས་བྱའི་མཁོ་བ་འབད་མེད་ཏུ་སྦྱིན་
ཞོར། ཡིད་ཀྱི་སློབ་ལེར་ལེར་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་། སློབ་ཡིད་དང་བ་བྱལ་བྱལ་ཏུ་
འདྲེན་ལ། གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྱང་རྩལ་བྱེད་ཆོག་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་
ནས་གོ་བ་སྒྲུངས་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཚན་འགྲོའི་གཏམ་འདི་རྣམས་པར་དྲངས་ཏེ་
འགོད་པ་ལ་འཆར་སྒོ་འདི་འདྲ་ཡོད་དེ། དང་པོ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་
འཆོག་ནས་ལོ་རྒྱུས་མདོ་རྩལ་བ་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་འགྲོས་ལ་དྲངས་ནས་
བརྗོད་པས་ཚོམ་ལ་བརྒྱུད་བསྐྱམ་གྱི་ཁྱད་ཡོན་ལྟན་པ་དང་། གཉིས་པ།
བརྗོད་དོན་གང་ཞིག་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་བྲིས་པ་བསྟན་ན། བོད་མི་
ནམས་གཏམ་རྒྱུད་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་པས་སློག་པོའི་
ཡིད་ལ་བདེ་སླག་ཏུ་འཇགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ། གསུམ་པ། ཁོ་ཐོ་ཚོམ་
ལ་འཇུག་ཏུས། ཞལ་རྒྱན་ལུང་གི་མདུད་རྒྱས་བཅིངས་པའི་ཚོམ་ཡིག་གྱིང་པོ་
རིངས་པོ་འབྲི་མི་འདོད་པར། ཚོམ་ཐུང་འདི་བཞིན་ཐབས་ཅལ་བདེ་ལྷག་
འབྱུག་པོའི་རྒྱལ་ལ་སློབ་པ་མཉེས་པ་བཅས། ཚོམ་པོ་དང་། སློག་པོ། འདྲིན་
པོ་སྐྱམ་ཆ་ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དགོས་མཁོ་གང་ལའང་མི་འགལ་བ་གཞི་

① 《人类的解放》[美]房龙 著，国际文化出版公司，1997 年 8 月版

བྱས། ལྷག་དོན། འགྲོ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་པའི་བྱུང་ཞིག་ངེ་མ་ངེ་བཞིན་
བོད་མི་རྣམས་ལ་ངོ་སྤྲོད་དང་སྒྲིག་འདོན་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་གཞིགས་
ནས། ད་རེས་བསམ་བཞིན་བསྐྱར་ཏེ་ཐོག་མར་བཀོད་པས། བྱུང་མཆར་ལ་
སྤྱང་རོལ་ཡོད་པ་ལྟ།

གཉིས།

གལ་ཏེ། གཏམ་རྒྱུད་འདི་དུམ་བུ་གཉིས་ལ་བཅོས་ཏེ་རྒྱས་གར་མི་
འབྲ་བ་གཉིས་ཚུལ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། དུམ་བུ་དང་པོ་དེ་སྒྲིག་པར་ཞིག་
དང་། དུམ་བུ་གཉིས་པ་དེ་སྒྲིག་པར་ཞིག་ཡིན་གྱི་རེད།

ཡང་། གཏམ་རྒྱུད་འདི་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བཅོས། རྒྱས་གར་མི་འབྲ་
བ་གཉིས་བཅམས་ཏེ་སོ་སོ་གང་ལ་གཏོགས་པ་བཤད་དགོས་པའི་དབང་དུ་
བཏང་ན། ལུ་ཚོ་ཉག་ཉག་རྒྱས་གར་དང་པོ་དེར་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
གཏོགས་སམ།

རྒྱ་མཆན་ནི། དཀྱེལ་ཡངས་ལ་སྐམ་ཆེ་བའི་བཅན་པོའི་སྤྱིང་སྤྱོད་བས་གྱི་
ཉི་མ་རུབ་ནས་རུབ་དུ་ཡོལ་བ་ན། སེམས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་གཙོ་བོ་པའི་རིག་གནས་
མ་གཏོགས། ཐིན་ལས་མཐའ་དག་གི་རྩ་ལག་སེམ་བ་ནས་སེམ་བུར་འཕྱར་
ཞིང་། བོད་པ་རྣམས་སྤར་ཡང་སྤྲོ་སྤྱིའི་དུས་རབས་སུ་ཐོག་འགྲོས་སུ་བསྐྱོད་
དེ། “ཤེས་རྒྱུངས་གྲོག་རྩང”གི་འཇིག་རྟེན་ན་རང་སེམས་རང་གིས་གསོས་
ཏེ་སྤྱོད། “ཤེས་རིག་གི་ཚུ་རྒྱན་”ནས་འཆོ་གནས་རྒྱན་ཤེས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ངེ་
ལྷན་རིང་ནང་། སྤྱོད་རྒྱན་གྱི་“ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཆོའི་ཐབས་ཤེས་དང་

བསྐྱར་ན། རྣམ་མཆོང་སར་ལས་མི་སྒྲིབས་པའི་ཚུལ་དུ་འདུག དུས་ནམ་
ཞིག་ནས། “ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཆོས་བསམ་གཞིག་ཡོད་ཆད་ཀྱི་ཁ་ལོ་རང་
སེམས་ལ་བསྐྱར་ཅིང་། ལུན་ནག་གི་ཁྱུ་བྱར་སོ་སོ་ན་གཟུངས་ལྷགས་ཐར་
ཐོར་རེ་སྒྲོ་བཞིན་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱད་ནམས་ཀྱི་སྒོ་རིག་དང་དཔའ་ངར་ཀྱན་ལ་
འབྱར་འཛམས་ཡང་ཡང་གཏོང་བཞིན་མཆིས། “ཤེས་སྒྲིངས་ཤྲག་རྩང”གི་
འཇིག་རྟེན་མཐའ་འཁོབ་ཅིང་། “ཤེས་ཡོན་ཀན་པོ”ཆོའི་འབྲུག་སྒྲིབ་མཐུ་
བཅན་པའི་རི་ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་རམ་ཐང་དུ། འཆོ་གནས་ལ་དྲུངས་ཤིང་མི་ཡུལ་
ལ་དགའ་བའི་“དྲོགས་སྒྲོང་པ་དང་གསར་གཏོད་པ་”ནམས་ངི་འདྲའི་དཔའ་
ངར་ཆེ་ཞིང་སྒྲིང་དུས་ལྷན་ན་ཡང་། མཐུག་མཐུག་། འདྲི་གཅོད་ཆ་ནན་གྱི་
དྲོག་ལྷེས་རི་བཞིན་ཁྱར་རྟེ་མཆར་ལྷག་གི་མི་ལམ་དང་ལྷན་དུ་གཡང་གཟར་
གྱི་བྲག་ལ་མི་སྒྲིབས་བྱ་མེད་ཡིན་སོང་།

ངི་འདྲའི་ཡིད་སྒྲོ་ཞིང་ཞེ་སྤྱག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱད་གསོན་པོ་ཞིག་
རེད་ཨང་།

འདི་ནི་རི་ཆོགས་ཀྱི་པ་ས་འདིའི་ད་ལྟའི་རང་གཟུགས་མ་ཡིན་ནམ།

འོ། བསམ་ཞིང་བསམ་ན་གཏམ་རྒྱད་འདི་ལྟ་ཆོར་བརྟམ་རྟེ་བྲིས་པ་
འདྲ།

སྤྱབས་ལེགས་པ་ཞིག་ལ། གཏམ་རྒྱད་འདི་དུམ་བུ་གཉིས་སྤྱ་བཅད་མི་
ཆོག་པའི་སྒྲོས་གར་གཅིག་ཡིན་སོང་།

དགའ་འོས་པ་ཞིག་ལ། གཏམ་རྒྱད་ད་དྲུང་བཤད་མ་ཆར། གཏམ་
རྒྱད་ད་ལྟ་འགོ་བཅམས་མ་ཐག་རེད། གཏམ་རྒྱད་ཀྱི་མཆར་ལྷག་རྗེས་ན་
ཡོད།

གསུམ།

གཏམ་རྒྱུད་དེ་རུམ་བུར་གཙང་མི་རུང་བའི་སྒྲོས་གར་གཅིག་རེད། མི་

ཡུལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོ་གར་དང་སྒྲོ་གར་རེས་མོས་སུ་འཁོར་ཏེ་འཁྲབ་
ཅིང་། གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུག་གང་ཡང་སྒྲོ་གར་གྱིས་བསྟུས་ཏེ་འགྲོ། སྒྲོ་གར་
འདྲེས་མའི་སྒྲོ་གར་གྱི་འགྲུག་ཤུགས་ནི། ཆེས་མཐའ་མཁུག་གི་རེ་བས་ཁེངས་
པའི་“རྩ་ཐང”དེ་རེད།

“རྩ་ཐང”དེ་མི་ཡུལ་གྱི་མཚར་སྟག་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ཆོགས་པའི་“དག་ཞིང”
རེད་ལ། “རྩ་ཐང”དེ་འཇིག་རྟེན་དུ་འཆོལ་ཞིང་སྟེག་པའི་“གཞུ་ལ”ཡང་
རེད།

“རྩ་ཐང”དེའི་ཕྱིར་དུ། འགྲོ་བ་མི་རྣམས་དོགས་སྒྲོང་གིས་ཁེངས།
རྒྱབ་འགལ་དུ་ཁོང་། འཐབ་ཚྭ་དུ་བྱགས། གདོང་གཏུག་རི་སྟོད་བརྒྱབ།
.....

ཁོ་ཆོའི་འཆོ་བ་འགལ་འདུས་ཟུབ། འགལ་འདུའི་ཁྱེན་ལས་འཐབ་
ཚྭ་བྱང་།

འགལ་ འདུ——འཐབ་ ཚྭ——འགལ་ འདུ——འཐབ་ ཚྭ
.....

དེས་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་འཐབ་ཚྭ་རྣམས་ནི། ཁོ་ཆོའི་སྒྲོས་པ་མ་
བཅད་པའི་ཆོར་ཤེས་སྣ་དགྲའི་དགོས་མཁོ་སྒྲོང་ཕྱིར་རེད།